

Az apám szerint a családuk mindig is árván és az Isten háta mögött élt, csakhogy az apám soha nem járt ezen a vidéken. Kétségtelen, hogy otthon se látni a pusztát végéig, s forró nyarakon otthon is vibrálva olvad egybe az ég a földdel. Én viszont, amikor megérkeztem ide, pár nap múltán már úgy véltem, semmi az ahhoz képest, ami itt van. Odahaza a tanyánkról alig egy óra az út a városba. Igaz, rossz utakon, s ha esős idő van, sárban, ha meg szárazság, hát porban, de akárhogy is, kurta óra alatt megjárható. Itt, mióta megérkeztem, szűrő port lélegzem, a tudom ég és sípól estére, körülöttem vége-hossza-nincs mezők, különös, kúpfarmájú sziklák, valami pampafűféle növényzet, ami néhol lilás, a legtöbb helyen azonban tikkadt-szikkadt sárga, tövises bozótok, napozó, csupatüske minisárkányok a tüzes köveken, éktelen kánikula, a horizonton suhanó kenguruárnyak. Mikor idefelé tartottam a légkondicionált, hiperkényelmes busszal, tábla hirdette az országút szélén: OUTBACK STARTS HERE. És valóban, valahol magam mögött hagyhattam az Istent, s ez a táj a háta mögé szorult, vitathatatlanul. Alig egy hete éltem itt, s már úgy gondoltam, a mi Alföldünk ehhez képest bájos játszótér, hiszen még olyan pontja sincs, ahonnan egy folyó igazán messze lenne, s az eső is esik rendre, legfeljebb egyszer nem eleget, másszor meg túl sokat. Itt viszont nemritkán évekig nincs csapadék.

Négy hónapja érkeztem Ausztráliába. Dolgozni. A nagybirtokos állattenyésztő, aki föl fogadott, rám bízott egy beláthatatlan területet, reggeltől estig azt járom terepmotorral, ellenőrzöm az öntözőberendezéseket és elzavarom a kengurukat, ha inni akarnának a birkák vályúiból. Mindkét állatfajtából rengeteg van erre, utóbbiakat engedéllyel ölni is lehet, a helyiek eszik is. Én nem lövöm, nem eszem, nem visz rá a lélek. Olyan bájosan valószínűtlen állatok. Hogy nem veszélytelenek, azt már tapasztaltam, letarolnak mindent, amit letarolni lehetséges. A farmerek utálják őket, ahogy mi otthon a vaddisznót meg az őzet. Értem én az indulatukat, hogyne érteném, mégis sajnálom ezeket a jószágokat. A birkák elől eszik el a fűvet, isszák el a vizet, a birkák pedig gyapjat adnak, rengeteg gyapjat, abból él a világnak ezen a fertályán majdnem mindenki.

– A w ombatot nem bántjuk, mert a testvérét az ember védelmezi, nem abajgatja. De az én népem mindig is vadászta a kengurut, mert vele nem vagyunk rokonok – mesélte Mick Freeman, az egyik abó pásztor, mikor már két hónapja éltem odakinn és negyedszer ittunk együtt w hiskyt. – A kenguru azóta él itt, amióta a népem meg a w ombat: öröktől fogva. Szeretjük őket, mert a húruk jó, a bőruk melegít éjjel, a csontjaikat számtalan dologra tudja használni, aki érti a módját, az inakkal pedig kötözni lehet. A nagyapám még nem beszélt angolul, hajtófával szedte le a száguldó kengurut, és minden egyes szikláról tudta, melyik óriás utazása nyomán került oda, ahová, és mi okból. Mert okkal történik minden, mindig is okkal történt.

Az abók sosem háborúztak a fehér ember érkezése előtt, a hódítás fogalma számukra ismeretlen. Minden törzsük szorosan kötődött a földhöz, amelyen élt, azt semmilyen körülmények között el nem hagyta, így aztán nem alakulhattak ki területszerző háborúk. Ha harcoltak egymással, azt leginkább személyes ellentétek miatt tették, afféle kakaskodás gyanánt, hiúságból, nőért, bosszúból.

– De a birkákat is szeretem – ismerte be Mick Freeman. – A gyapja melegít éjszaka és a húsa táplál, ha megéhezem. Gyámoltalan jószág, őrizni kell és pátyolgatni, nem úgy, mint a kengurut. Annak van esze az élethez, ennek nem sok adatott.

Szeretem hallgatni Mick Freemant. Szeretem az angol borzalmas ausztrál dialektusát, ezt a fegyencek korcs nyelvéből eredő beszédet, amelyben a hatalmas ország minden képtelensége, lehetetlensége fölszívódik. Nem tudom pontosan, mit is értek lehetetlenségek alatt, de úgy vélem, ha valamire, hát Ausztráliára igaz a mondás, hogy ha nem lenne, ki kellene találni. Bár nem hiszem, hogy akadna ember, aki képes volna rá.

Ahogy az a gyűlöletet is nehéz megérteni, amit Mitchell Miller táplált a kenguruk iránt. Mitchell Miller ősz hajú-szakállú, alacsony homlokú, potrohos ember, áporodott szag lengi körül és árad belőle a rosszindulat. Egy régi, vacak Dodge-dzsallal és hét-nyolc puskával járja a vidéket, hogy elszegődjön bárhová kenguruvadásznak. Szíve szerint az abókat is lelődné, ám ettől az ország ebben a tekintetben szigorú törvényei visszaríasztják. Ha egy területen elszaporodnak az ugráló erszényesek, a farmer bemege az adott esetben több száz mérföldre fekvő hivatalba, hogy kvótát igényeljen. A kvóta meghatározza, hány kifejlett kengurut lőhet vagy lövethet ki a földjén. A kvóta birtokában a lágyszívú, a gyilkolászásban szórakozást nem, csak szükségszerűséget látó gazdák ilyenkor alkalmasint Mitchell Millert fogadják föl, s ő kéjes vigyorral vérengzeni kezd. Általában éjszaka, a Dodge platójára szerelt reflektor segítségével vadászik: a bozótkban szundikáló állatokat lövi halomra.

– Az egy vadbarom – jegyezte meg lakonikusan Mick Freeman, valahányszor szóba került a neve. – Bár nem látni rajta, a nagyanyja a nagyapám testvére volt. Azért gyűlöl minden őslakost, legyen az ember vagy állat, mert részben maga is az. De egyszer majd, egy csillagatlan éjjelen, átvágott torokkal találják valahol, ha így folytatja.

A magam részéről csak megerősíteni tudom Mick Freeman szavait. Mitchell Miller valóban egy vadbarom. Nem olyan régen engem rendeltek mellé, mikor a kenyéradó gazdám kvótát váltott. Mikor megérkezett, Miller nem szólt hozzám egy szót se, csak a fejével intett, ugorjak föl a Dodge platójára, s a kezével mutatta, a reflektort kell majd kezelnem. Szürkület volt, s mi útnak indultunk. Pár mérföld után letértünk a sztrádáról, a keményre száradt talajon zötyögtünk hosszan. A terepjáró lámpái bevilágította körön túl már alig lehetett látni, mikor megálltunk. A kocsival szemközt bokrok foltjai sötétlettek. Miller lekapcsolta az autó fényét.

– Te valami idegen vagy, nem? – kérdezte.

– Az vagyok – ismertem be.

– Nyavalyás bevándorló, mi? – fanyalgott.

– Nem – feleltem. – Nem vándoroltam be. Egy évre szerződtem, aztán hazarepülök.

Ettől kicsit megenyhült, megkínált cigarettával. Ezen annyira meglepődtem, hogy elfogadtam. Ő fölmászott mellém, a reflektort a cserjésre irányította.

– A lényeg, hogy amikor pisszentek, fölkapcsolod a reflektort, bevilágítasz a bozótba. És egy kurva szót nem szólsz, világos?

– Világos.

Miller leugrott a platóról elhelyezkedett a vezetőfülke mellett. Ami ezután következett, arról nem szívesen beszélek. Egy ideig néma csöndben és meglehetősen sötétben várakoztunk, aztán Miller, gondolom, megérezte, hogy kezdheti. Pisszentett, s én fölkatintottam a reflektort. A hirtelen éles fény fölébresztette a csalitban szunyókáló kengurukat, egyszersmind összezavarta őket. Talán egy percbe sem telt, s tucatnyi nagy, vörös, holttest hevert szanaszét. Mitchell Miller idegesítő hangon heherészett, fölnyitott egy sört és mohón kortyolta.

– A hülye farmerek a vizet féltik, mikor van sör elég – röhögött.

– Ahhoz is kell a víz – dünnyögtem.

– Te meg mit pofázol, he? – förmedt rám. – Inkább szedd össze a dögöket!

Erre én tüntetően törökülésbe ereszkedtem a reflektor állványa mellé.

– Nem hallod, jöttment senkiházi?

– Szedje össze maga, én hozzájuk nem nyúlok – sziszegtem.

Furcsa módon nem káromkodott és nem is fenyegetőzött. Kényelmesen elcammogott, egyesével hozta a leölt állatokat, egyiket a másik után mellém hajgálta a platóra. Csupa vér lett minden. Mégsem másztam le. Beülni mellé a fülkébe sokkal rosszabbnak tűnt, mint a kengurutetemekkel utazni hátul. Éjfél felé járhatott, mikor újra elindultunk.

Nem régóta rázkódtunk, mikor Miller hirtelen fékezett, s mielőtt magamhoz tértem volna, már ki is ugrott a járműből.

– A reflektort, de gyorsan, a hangom felé, gyerünk! – ordibálta. Azt sem tudtam, voltaképpen mi történik, mi nem, vakon engedelmeskedtem. Bekapcsoltam a szerkezetet, és Miller hangja felé irányítottam a fénypásmát. Láttam, hogy óvatosan lépked, s mintegy tizenöt méterrel előtte valamilyen állat iszkol, groteszk, kúszás-szerű mozgással, aztán egymás után többször fölillant a torkolattűz és nagyokat dörent a puska. Miller diadalittasan üvöltött.

– Pedig a sok hülye azt mondja, ezek csak a víz közelében élnek – kiabált örömeiben, miközben egy zsákba tuszkolta az elejtett állatot. A zsák dudorai alapján úgy ítélem meg, nem lőhetett kengurut, de az igazsághoz hozzá tartozik, hogy mindössze két lábat láttam a zsákmányból, egyebet semmit. Egészen pontosan két talpat, két koromfekete, karomban végződő, öt ujjú talpat, olyat, mint a kenguruké, noha kissé talán nagyobbat. Fölfordult a gyomrom, inkább nem kérdeztem semmit. Hajnalra az ágyamban voltam.

Másnap nem kellett Millerrel mennem, nyilván panaszkodott rám. Fájt a fejem és égett a szemem, s valamiért Mick Freeman után vágyakoztam. Mick Freeman azonban nem volt ott, ahol lenni szokott.

A következő reggel azonban az ajtóm előtt találtam. Ott ült és félig lehunytt szemmel bámult a messzeségbe.

– Milyen volt a vadászat? – kérdezte, mikor kinyitottam az ajtót.

– Szörnyű. Velem tart egy kávéra?

Mick Freeman készséggel bejött a szállásomra. Főztem két adag feketét, s mialatt kortyolgattuk, elmeséltem azt az éjszakát, amit Mitchell Millerrel töltöttem.

– Nem látta, mi volt az, amit a második megállás alkalmával lőtt?

A fejemet ráztam.

– Nem mondott semmit az a seggfej?

– Valamit a vízről.

Mick Freeman sóhajtott.

– Igen, az az állat vizes helyeken él, s amerre maguk jártak, arrafelé lassan három esztendeje, hogy nincs víz. Előtte azonban aprócska tavak és kicsiny lápok voltak ott. Évezredekken keresztül jól működött az esőbot, s a vidék színpompás ruhába öltözött, és nedvességet egy napi járóföldön belül több helyütt is talált az ember. Aztán az esőbot, ahogyan elhasználódott a világ, talán örökre elromlott, egyre ritkábban esett. Az utóbbi években gyakorlatilag egy csepp se hullott ránk – ajkaihoz emelte a bögrét. Hosszan ízlelgette a kávé, mielőtt lenyelte.

– Ez a példány valahogy mégis átvészelte az elmúlt éveket, mert ragaszkodik a földhöz – mélázott. – Olyan, akár az én népem. Akkor is kell neki az otthona, ha a fölismerhetetlenségig megváltozik.

Percekig hallgattunk, míg végre kiböktem:

– Mi volt az?

– Nem fogja elhinni senki, ha elmeséli – vont a vállát Mick Freeman. – A fehérek zöme szerint nem létezett soha. Ha valaha netán mégis, réges-régen kihalt.

– A lábát pillantottam meg csupán. Akár egy kengurué, olyan, csak egy kicsit nagyobbacska.

– Ahogy mondja. A nagyapám is így mesélte... Az a néhány bolond fehér, aki hiszi, hogy létezik, úszóhártyát képzel az ujjai közé.

Megráztam a fejem. Nem, úszóhártyát nem láttam, ez biztos.

– Mi volt az? – próbálkoztam megint.

– Egy bunyip – válaszolta a világ legtermészetesebb hangján Mick Freeman.

– Az micsoda?

– Moolgew ake-nek is nevezik. A fehérek, akik hisznek benne, olyasvalaminek tartják, mint a Loch Ness-i szörnyet.

– És Miller egy ilyen lőtt? – csodálkoztam.

– Ezt állította bizonyos helyeken. Csak éppen bizonyítani nem tudta. Állítólag valaki ellopta a dögöt a garázsból, ahol a kocsiját tartja. Szerinte mi voltunk.

Mick Freeman lenyelte az utolsó korty kávéját.

– Maga szerint? – nézett rám.

– Szerintem egy kengurut trafált el, és most összevissza hazudozik – mondtam mély meggyőződéssel.

– És milyen jó a kávé is, amit főz! – mosolygott rám Mick Freeman. – Na, most már mennem kell.

– Minden jót – nyújtottam a kezem.

– Hogy is hívják azt az országot, ahonnan jött?

– Magyarországnak. Messze van.

– Igen, igen. Európában. Tudom. Meddig marad?

– Még szűk nyolc hónapot.

– Maga is olyan, mint mi.

– Mert hazamegyek?

– Nyolc hónap múlva. De addig még látjuk egymást!

– Hogyne!

Sokáig meredtem utána. Vajon hasonló helyzetben otthon megtenné valaki, amit ő és az övéi megcselekedtek? Ahogy egyre távolodott, az jutott eszembe, most nyilván még beljebb hatol az Isten háta mögé. Bár egyáltalán nem vagyok biztos abban, hogy ez a vidék valóban az Isten háta mögött terül el. El tudom képzelni, hogy Mick Freeman országa nagyon is az Isten szeme előtt fekszik, hogy kedvére gyönyörködhessen benne. Lehet, mégis apámnak van igaza, és mi élünk végtelenül és vigasztalanul elhagyatottan, elenyészlenül – odahaza. Nem az abók és nem ezek a birkatenyésztők, akiknek dolgozom, hanem mi. Nem is tudom, már nem.